

Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport: Bokslut och årsredovisning 2018-12-31

Revisorerna har uppdragit till KPMG att genomföra en granskning av bokslut och årsredovisning.

I likhet med tidigare år har försening och sena ändringar i årsredovisningen för Ånge Fastighets och Industri AB påverkat kommunens årsredovisning. Vi vill därför, utöver vad som framgår av bifogad rapport, framföra vikten av en tidsplan som säkerställer att en rättvisande årsredovisning kan fastställas av kommunstyrelsen. Vi anser att det även behöver säkerställas att revisionen hinner granska den årsredovisning som kommunstyrelsen fastställt, och att det inte sker några ändringar i årsredovisningen därefter.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 28 augusti 2019.

Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

För Ånge kommuns revisorer

Roger Sundin
Ordförande

Alf Hallén
Vice ordförande

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

Rapport

Ånge kommun

KPMG AB

2019-04-16

Antal sidor 14

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-16

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfråga	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod och avgränsningar	4
2.4	Ansvarig nämnd	5
2.5	Projektorganisation/granskningsansvarig	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningen	6
3.2	Redovisningsprinciper	6
3.3	Balanskrav	6
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	7
3.5	Resultaträkning	9
3.6	Balansräkning	10
3.7	Kassaflöde	11
3.8	Investeringsredovisning	12
3.9	Sammanställd redovisning	12

1 Sammanfattning

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

Granskningen av sammanställd redovisning har blivit väsentligt försenad på grund att dotterbolagen, främst Ånge Industri- och Fastighet AB, varit försenade i sitt arbete. Vi anser att styrningen över bokslutsprocessen behöver förstärkas.

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Analys och kommenterar till årets resultat inklusive den sammanställda redovisningen och till investeringsredovisning kan tydliggöras, se avsnitt 3.5 och 3.8.
- Periodisering av schablonersättningar behöver ses över, se avsnitt 3.6.1.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Vi konstaterar att endast soliditetsmålet uppnås av båda finansiella målen och inget av de fyra målen för verksamheten.

g¹ Kommunallag (2017:725)

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-16

Vi ser allvarligt på att så många viktiga nyckeltal för verksamheten, bl a behörighet till nationella program och försörjningsstöd till unga, har försämrats kraftigt. Vi anser att utfallet bör kommenteras för att ge läsaren en förståelse för vad den bristande måluppfyllelsen innebär samt vilka åtgärder som vidtas för att kommande år kunna nå målen.

Vi gör ingen annan bedömning än kommunstyrelsen utan bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

2 Bakgrund

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Sammanställd redovisning
- Tilläggsupplysningar.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-16

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän och politiker
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag.
- Översiktlig analys av övriga poster.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är faktakontrollerad av Catharina Norberg, ekonomichef.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvarig

Granskningen har genomförts under ledning av Lena Medin, certifierad kommunal revisor, och Kristoffer Bodin, auktoriserad revisor.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2018. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningschefen samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

⁴ Kommunfullmäktige § 50, 2016-06-13

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-16

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott året uppgår till 1,6 mnkr, vilket också är årets resultat efter balanskravsjusteringar.

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

I "Mål och prioriteringar, budget 2018 Ekonomisk plan 2019 - 2020" finns två finansiella mål och fyra verksamhetsmål. God ekonomisk hushållning uppnås om de finansiella målen samt minst två av verksamhetsmålen uppnås.

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-16

Följande utfall redovisas i årsredovisningen:

<i>Finansiella mål</i>	<i>Resultat</i>	<i>Bedömning</i>
Kommunens resultat ska uppgå till minst 3 mnkr för år 2018.	Resultatet är 1,6 mnkr	Målet har inte uppnåtts
På sikt ska kommunen ha en positiv soliditet vilket innebär att målet är att den ska förbättras varje år.	Soliditeten inkl ansvarsförbindelsen för pensioner har ökat från – 9 % till – 7 %	Målet är uppnått

<i>Verksamhetsmål</i>	<i>Resultat</i>	<i>Bedömning</i>
Behovet av försörjningsstöd till unga, upp till 25 år, ska minska.	Under år 2018 har 2,0 mnkr utbetalats jämfört med 1,4 mnkr för år 2017	Målet har inte uppnåtts
Minska fall och fallskador i särskilda boenden och hemsjukvård	Antalet fall var 92 fler än under år 2017	Målet har inte uppnåtts
Öka andelen ungdomar som har behörighet att söka nationellt yrkesprogram på gymnasiet.	Andelen uppgår till 63,0 % jämfört med 70,1 % för år 2017	Målet har inte uppnåtts
Frisknärvaron ska öka bland de tillsvidareanställda	Andel av personalen med max 7 sjukdagar/år uppgår till 60,2 % jämfört med 62,0 % för år 2017	Målet har inte uppnåtts

Kommunstyrelsens samlade bedömning av de finansiella och verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning är att dessa inte har uppnåtts för år 2018.

Bedömning

Vi konstaterar att endast soliditetsmålet uppnås av båda finansiella målen och inget av de fyra målen för verksamheten.

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-16

Vi ser allvarligt på att så många viktiga nyckeltal för verksamheten har försämrats kraftigt. Vi anser att utfallet bör kommenteras för att ge läsaren en förståelse för vad den bristande måluppfyllelsen innebär samt vilka åtgärder som vidtas för att kommande år kunna nå målen.

Vi gör ingen annan bedömning än kommunstyrelsen utan bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

3.5 Resultaträkning

Belopp i mnkr	Utfall 2018-12-31	Prognos 2018 per 2018-08-31	Budget 2018	Utfall 2017-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-633,0	-628,8	-627,6	-616,2
Förändring i %, jmf med föregående år	2,7			
Skatteintäkter och statsbidrag	624,7	625,0	625,8	617,7
Förändring i %, jmf med föregående år	1,1			
Finansnetto	9,9	6,8	4,8	2,5
Årets resultat	1,6	3,0	3,0	4,0
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	99,7	99,5	99,6	99,4

Styrelse och nämnder redovisar sammantaget ett underskott med – 10,4 mnkr, varav socialnämnden totalt – 10,7 mnkr. Det positiva resultatet förklaras med utdelning från Ånge Fallen Kraft AB med 8,9 mnkr vilket är en ökning jämfört med föregående år med ca 6 mnkr.

Kommunkoncernen

Belopp i mnkr	2018-12-31	2017-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-623,0	-605,3
Skatteintäkter och statsbidrag	624,7	617,7
Finansnetto (inkl. pensionsförvaltning)	4,7	-3,2
Skatt	-0,4	-0,6
Årets resultat	6,0	8,6

Kommentarerna till den sammanställda redovisningen är mycket kortfattade.

Bedömning

Det finns avsnitt som kommenterar avvikelse mot budget, föregående år och prognosen. Vi upplever dessa om som röriga och otydliga. Vi rekommenderar att analysen av årets resultat i förhållande till budget, prognos och föregående år kan tydliggöras. Det gäller även analysen till den sammanställda redovisningen.

3.6 Balansräkning

Belopp i mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Balansomslutning	515,1	515,7	956,9	953,2
Redovisat eget kapital	214,3	212,7	236,3	230,2
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	-36,5	-48,0	-14,7	-30,5
Redovisad soliditet	42%	41%	28%	24%
Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse	-7%	-9%	-2%	-3%
Omsättningstillgångar	208,6	211,2	236,7	238,7
Kortfristiga skulder	134,7	119,0	170,9	145,2
Balanslikviditet	155%	177%	138%	164%

Soliditeten visar betalningsförmågan på lång sikt. Ofta eftersträvas en soliditet på 20 - 30 procent. Inklusivt pensionskulden som i enlighet med gällande lagstiftning redovisas som ansvarsförbindelse är soliditeten – 7 %.

Balanslikviditeten visar betalningsförmågan på kort sikt. Som mått bör likviditeten normalt uppgå till 100 procent, d.v.s. de tillgångar som på kort sikt kan omsättas i pengar bör vara lika stora som de skulder som ska betalas på kort sikt.

3.6.1 Upplupna intäkter

Kommunen erhåller ett antal ersättningar och bidrag bl.a. från staten. Dessa ersättningar ska normalt redovisas som intäkt det år kostnaden för det ersättningsåret ska täcka redovisas, d.v.s. om bidraget avser åtgärder som kommer att vidtas nästa år ska intäkten periodiseras. Om det kvarstående bidraget ska återbetalas ska det redovisas som skuld.

Prestationsbaserade ersättningar utbetalas om vissa handlingar genomförts eller vissa mål, nyckeltal eller nivåer uppnåtts. Bidraget ska enligt RKR bokföras i samma perioder som prestationerna utförts.

Kommunen periodiserar schablonersättningar för asylmottagandet, 5,9 mnkr. Specifikationer som visar när intäkten erhöles och för vilka år den avser saknas. Vi är tveksamma till om denna periodisering är riktig.

Vi rekommenderar att kommunen inför bokslutet gör en genomgång av bidrag och andra ersättningar för att säkerställa att intäkterna redovisats rätt period, och att endast bidrag som enligt villkoren får användas senare perioder eller ska återbetalas bokförs som en skuld. För att bidragen ska kunna utnyttjas av verksamheten på ett bra sätt bör en bedömning ske när kommunen får kännedom om att ett bidrag har beviljats.

3.6.2 Avsättning för deponi

Avsättning för återställande av deponi uppgår till 12,0 mkr. Kalkylen är upprättad av kommunen. Vi har inom ramen för denna granskning inte närmare granskat avsättningen för deponi. Vi skulle gärna se att en extern beräkning av kostnaderna inhämtas.

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Årets kassaflöde är negativt med - 11,3 mnkr och har minskat kommunens likvida medel till 144,8 mnkr vid årets utgång.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till 32,4 mnkr, årets investeringar har belastat likviditeten med 27,7 mnkr. Nettot från finansieringsverksamheten är - 16,1 mnkr vilket förklaras av nettoamorteringar.

3.8 Investeringsredovisning

Årets investeringar uppgår till 26,7 mnkr jämfört med budget 38,4 mnkr. Bredband är den enskilt största investeringen, 13,9 mnkr.

Bedömning

Vi anser att avvikelser mot budget bör kommenteras, t.ex. vilka investeringar är inte genomförda och utfallet jämfört med budget i varje fall för större investeringar.

3.9 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen Ånge Fastighet- och Industri AB, Ånge Energi AB och Ångefallens Kraft AB (50 %).

Bedömning

Granskningen av sammanställd redovisning har blivit väsentligt försenad på grund att dotterbolagen, främst Ånge Industri- och Fastighet AB, varit försenade i sitt arbete. Vi anser att styrningen över bokslutsprocessen behöver förstärkas.

Från 2019-01-01 ersätter lag om kommunal bokföring och redovisning⁵ (LKBR) nuvarande lagstiftning vilket bland annat innebär en utvidgning av vilka juridiska personer som ska ingå i koncernredovisningen. Ändringen innebär bland annat att även juridiska personer där kommunen inte har ett betydande inflytande ska anses vara ett koncernföretag om den juridiska personen har särskild betydelse för kommunens verksamhet eller ekonomi.

Kommunen behöver utifrån den nya rekommendationen göra en bedömning om Medelpads Räddningsförbund har sådan betydelse.

Den nya lagen innebär också mer krav på upplysningar om koncernen.

⁵ 2018:597

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-16

2019-04-16

KPMG AB

Lena Medin

Certifierad kommunal revisor

Therese Malmgren

Auktoriserad revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.

Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.